

**NOTĂ
ANALITICĂ**

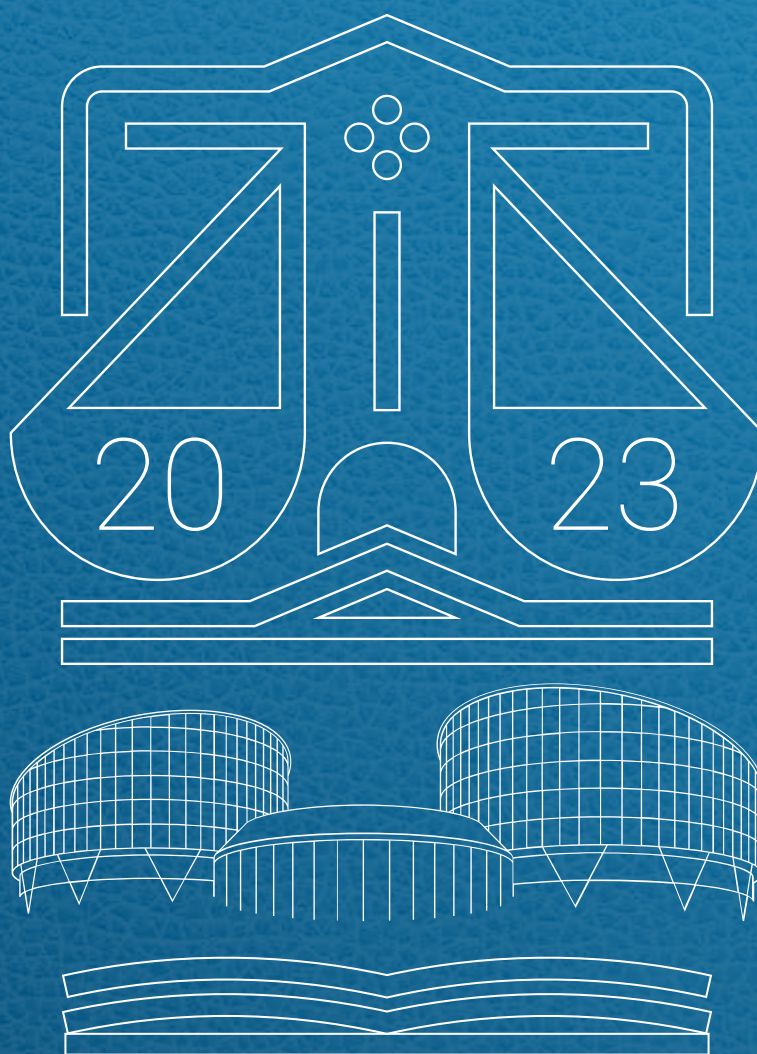
IANUARIE
2024

REPUBLICA MOLDOVA LA CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI ÎN ANUL 2023

Daniel GOINIC

Vladislav GRIBINCEA

CRJM

Drepturi și justiție pentru toți

SUMAR

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) a analizat activitatea Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) pentru anul 2023. Analiza a fost efectuată în baza Raportului de activitate al CtEDO pentru anul respectiv și a studierii jurisprudenței CtEDO în cauzele moldovenești.

Am constatat următoarele:

- În 2023, CtEDO a înregistrat 34 650 de cereri, cu 24% mai puțin decât în 2022. Potrivit CtEDO, acest lucru poate fi explicat, în principal, prin scăderea numărului de cereri care provin din Rusia, Turcia, Serbia și Grecia.
- În anul precedent, CtEDO a recepționat 653 de cereri îndreptate împotriva Moldovei, cu 2% mai mult decât în 2022. Moldova se află pe locul 5 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei în ceea ce privește numărul de cereri depuse pe cap de locuitor. În 2023, moldovenii s-au adresat la CtEDO de 6,5 ori mai des decât media europeană.
- La 31 decembrie 2023, 1 149 de cereri moldovenești încă așteptau să fie examinate. Circa 97% dintre acestea au șanse mari de succes. Această cifră este mai mare decât numărul total de cereri în baza cărora Moldova a fost condamnată în cei 26 de ani de când poate fi acționată la CtEDO. În ceea ce privește numărul cererilor ce așteaptă examinarea, Moldova este pe locul 10 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei.
- Până la 31 decembrie 2023, CtEDO a pronunțat 599 de hotărâri în cauzele moldovenești, dintre care 24 – în anul 2023. În 516 (86%) dintre acestea a fost constatată cel puțin o violare comisă de Republica Moldova. La acest capitol, Moldova devansează Marea Britanie, Germania, Portugalia, Spania sau Olanda, țări care au aderat la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) cu mult timp înaintea Moldovei și au o populație mult mai numeroasă decât cea a Moldovei.
- În ceea ce privește numărul de hotărâri pronunțate în 2023, Moldova s-a plasat pe locul 11 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei și tot pe locul 11 în ceea ce privește numărul total de hotărâri pronunțate împotriva sa.
- Cele mai frecvente tipuri de violări constatate de CtEDO în cauzele moldovenești rămân a fi neexecutarea hotărârilor judecătorești, maltratarea, anchetarea inadecvată a maltratărilor și deceselor, detenția în condiții proaste, detenția ilegală și casarea neregulamentară a hotărârilor judecătorești irevocabile.
- În baza tuturor hotărârilor și deciziilor pronunțate până la sfârșitul anului trecut, Republica Moldova a fost obligată să plătească 22 813 920 EUR, dintre care 365 722 EUR în 2023.

Documentul conține și sinteza hotărârilor și deciziilor CtEDO din anul 2023 care vizează Republica Moldova.

Anterior, CRJM a efectuat analize similare pentru anii [2010](#), [2011](#), [2012](#), [2013](#), [2014](#), [2015](#), [2016](#), [2017](#), [2018](#), [2019](#), [2020](#), [2021](#) și [2022](#) precum și a elaborat [o sinteză a tuturor violărilor](#) constatate de CtEDO în privința Republicii Moldova până la 11 septembrie 2023.

ACTIVITATEA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ÎN CAUZELE MOLDOVENEȘTI ÎN ANUL 2023

Potrivit [Raportului de activitate](#) al Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), [făcut public](#) la 25 ianuarie 2024, în anul 2023 CtEDO a primit 653 de cereri îndreptate împotriva Moldovei. Acest număr este puțin mai mare decât cel din anul 2022 (642 de cereri). Moldova se află pe locul 5 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei în ceea ce privește numărul de cereri depuse pe cap de locuitor. Raportat la populația țării, numărul cererilor depuse împotriva Moldovei este foarte mare. În anul 2023, moldovenii s-au adresat la CtEDO de 6,5 ori mai des decât media europeană.

Din 1998 până la 31 decembrie 2023, CtEDO a înregistrat peste 17 300 de cereri îndreptate împotriva Moldovei (a se vedea detalii în tabelul următor). La 31 decembrie 2023, 1 149 dintre acestea (7%) încă așteptau să fie examinate. În ceea ce privește numărul total al cererilor pendente, Moldova este pe locul 10 din totalul țărilor membre ale Consiliului Europei. Acest număr este destul de mare având în vedere populația mică a țării noastre.

Din cele 1 149 de cereri moldovenești pendente, doar 1% (17 cereri) erau repartizate pentru examinare judecătoarei unic, adică au fost considerate, la prima vedere, fără șanse de succes. 835 de cereri (73% din cererile pendente) erau repartizate completelor din 3 sau 7 judecători, iar alte 270 de cereri (24% din cererile pendente) au fost deja comunicate Guvernului (a se vedea detalii în Graficul nr. 1). Ultimele două categorii de cereri (97%, 1 105 de cereri) au șanse mari de succes. Numărul cererilor cu șanse mari de succes depășește numărul total al cererilor în baza cărora Moldova a fost condamnată în cei 26 de ani de când CtEDO examinează cererile depuse împotriva Moldovei.

Până la 31 decembrie 2023, CtEDO a pronunțat 599 de hotărâri în cauzele moldovenești. Dintre acestea, 24 au fost pronunțate în anul 2023. Numărul hotărârilor adoptate în 2023 este cel mai mic din ultimii 5 ani, fiind comparabil cu numărul hotărârilor adoptate în anii 2014-2018.

Chiar și așa, cu 599 de hotărâri ale CtEDO adoptate până la 1 ianuarie 2024, Moldova devansează Marea Britanie, Germania, Portugalia, Spania sau Olanda – țări care au ratificat CEDO cu mult timp înaintea Moldovei și au o populație cu mult mai numeroasă. La acest capitol, Moldova se află pe locul 11 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei. CtEDO a constatat cel puțin o violare în 516 (86%) din cele 599 de hotărâri moldovenești.

În cele 599 de hotărâri moldovenești, CtEDO a constatat 786 de violări ale drepturilor omului. Printre cele mai frecvente violări persistă neexecutarea hotărârilor judecătorești naționale, anchetarea inadecvată a maltratărilor și deceselor, detenția în condiții proaste, detenția ilegală, casarea neregulamentară a hotărârilor judecătorești irevocabile și maltratarea/recurgerea la forța excesivă de către exponenții statului.

În cele 24 de hotărâri pronunțate în 2023, CtEDO a constatat 32 de violări ale CEDO. 14 (44%) violări se referă la dreptul la un proces echitabil (art. 6 al CEDO), dintre care 5 se referă la neexecutarea hotărârilor judecătorești naționale, 2 – la admiterea apelurilor sau recursurilor tardive, iar celelalte violări ale art. 6 al CEDO se refereau la condamnarea în apel fără audierea nemijlocită a martorilor; condamnarea în baza probelor obținute în urma torturii sau provocării, lipsa de independență și imparțialitate a CSM la examinarea procedurilor disciplinare împotriva unui judecător etc. Încălcarea dreptului la libertate și siguranță (art. 5 al CEDO) a fost constatată de 5 ori (16%) în anul 2023. Problemele identificate de CtEDO se referă la reținerea sau arestarea în lipsa motivelor că persoana a săvârșit o infracțiune; motivarea insuficientă a arestării sau imposibilitatea contestării legalității arestării etc.

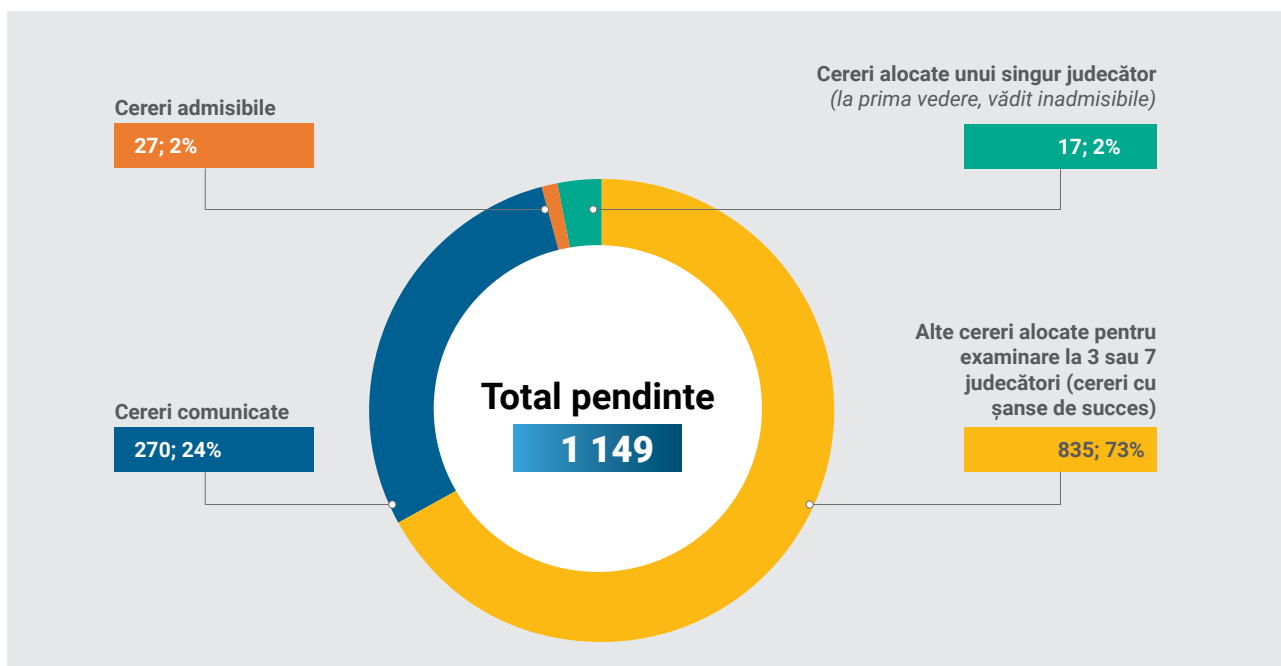
Din punct de vedere juridic și al rezonanței, cele mai importante hotărâri pronunțate în 2023 s-au referit la activitatea justiției. În hotărârea *Stoianț c. Moldovei*, CtEDO a constatat violarea art. 6 al CEDO urmare a imposibilității de a contesta în instanță suspendarea din funcție a reclamantului, care deținea funcția de Procuror General. Suspendarea dată era determinată automat de pornirea urmăririi penale, fapt considerat de CtEDO drept încălcare a drepturilor omului. Hotărârea *Manole c. Moldovei* se referă la demiterea reclamantei din funcția de judecător pentru comunicarea ei cu un jurnalist despre motivele opiniei ei separate după pronunțarea dispozitivului, însă până la pronunțarea hotărârii motivate. În această hotărâre a fost constatată încălcarea art. 10 al CEDO (libertatea de exprimare). În hotărârea *Filat c. Moldovei*, CtEDO a constatat încălcarea art. 6 al CEDO, urmare a examinării nejustificate a întregului proces penal în ședință închisă. Urmează a fi menționată și decizia în cauza *lordăchescu c. Moldovei*, unde CtEDO a constatat lipsa încălcării art. 6 al CEDO, datorită neexecutării unei hotărâri judecătorești definitive privind alocarea spațiului locativ. Conform Curții, reclamantul și-a pierdut dreptul de a primi spațiu locativ, deoarece încetase activitatea în serviciul public. Această decizie poate fi stabilită ca un precedent pentru alte spețe similare. A se vedea tabelele de mai jos pentru mai multe detalii despre hotărârile și deciziile din anul 2023.

În temeiul hotărârilor și deciziilor pronunțate până la 31 decembrie 2023, Guvernul Republicii Moldova a fost obligat să plătească 22 813 920,5 EUR. Dintre acestea, în baza hotărârilor – 20 290 831,5 EUR, dintre care 339 622,3 EUR în anul 2023, și în baza reglementărilor amiabile și a declarațiilor unilaterale - 2 523 089 EUR, dintre care 26 100 EUR în anul 2023.

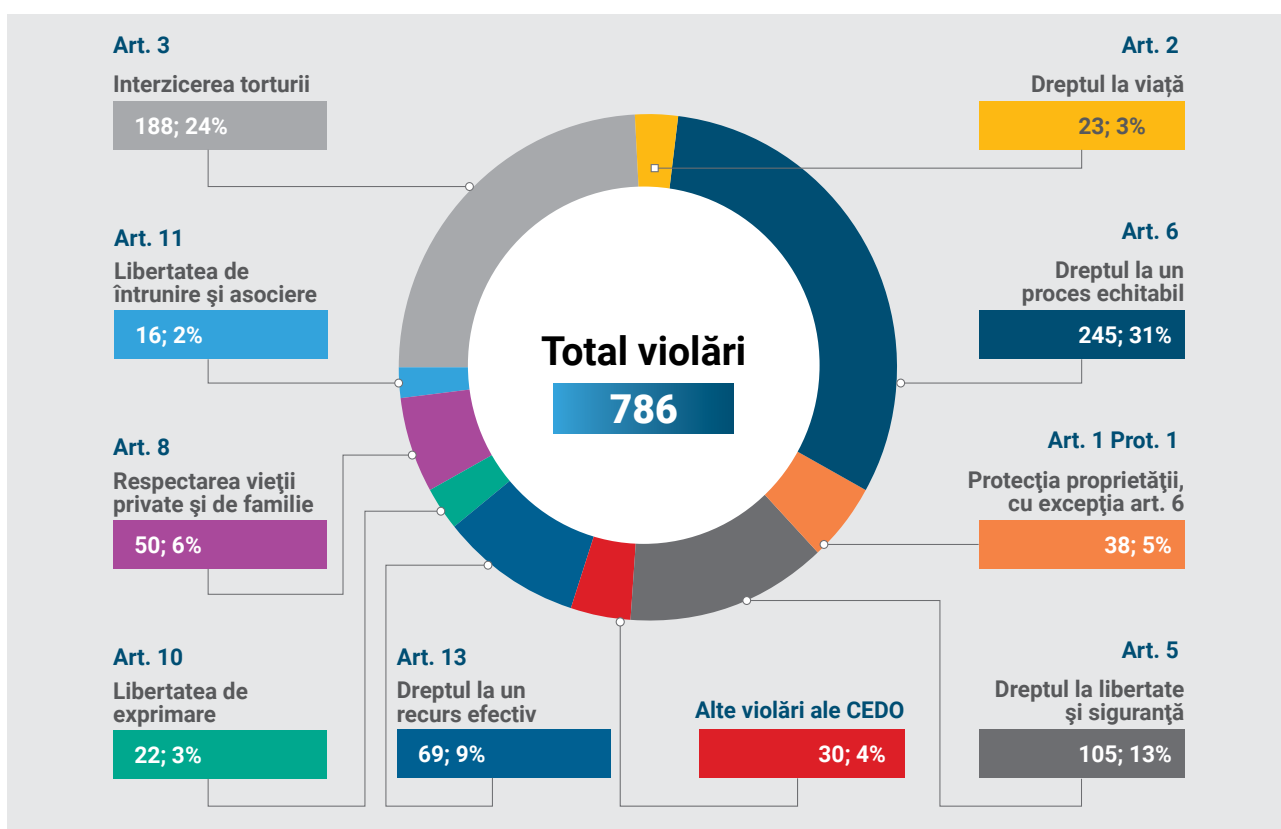
Tabelul nr. 1: Date statistice privind cererile depuse la Curtea Europeană a Drepturilor Omului împotriva Republicii Moldova 2011 - 2023

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	+/- 2023	1.11.98-31.12.23
Cereri înregistrate	1 025	938	1 354	1 105	1 011	834	758	814	635	523	630	642	653	2%	17 311
Cereri declarate inadmisibile sau scoase de pe rol	550	1 905	3 143	1 341	926	750	633	858	697	451	553	601	496	-17.5%	15 588
Cereri comunicate Guvernului	118	56	85	73	121	41	67	54	119	42	76	150	53	-65%	
Hotărâri pronunțate	31	27	19	24	19	23	16	33	54	32	68	34	24	-30%	599
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023		
Cereri pendinte	4 261	3 256	1 442	1 159	1 223	1 283	1 348	1 204	1 056	1 054	1 038	1 020	1,149	13%	

Graficul nr. 1: Cauzele moldovenești pendinte la Curtea Europeană a Drepturilor Omului
31 decembrie 2023

Graficul nr. 2: Violările constatate de CtEDO în hotărârile care vizează Republica Moldova
1997-2023

ACTIVITATEA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI ÎN PRIVINȚA TUTUROR STATELOR ÎN 2023

Potrivit [Raportului de activitate](#) al CtEDO pentru anul 2023, CtEDO a înregistrat 34 650 de cereri, cu 24% mai puțin decât în 2022. În 2023, a fost depus cel mai mic număr de cereri din ultimii zece ani. Potrivit CtEDO, acest lucru poate fi explicat, în principal, prin scăderea numărului de cereri care provin din Rusia, Turcia, Serbia și Grecia.

Din cauza agresiunii împotriva Ucrainei, Rusia a fost exclusă, în martie 2022, din Consiliul Europei, iar încălcările drepturilor omului comise de Rusia după [16 septembrie 2022](#) nu mai pot fi pretinse la CtEDO. Cu toate acestea, CtEDO poate să soluționeze cererile îndreptate împotriva Rusiei în legătură cu încălcările care au avut loc până la această dată. Din aceste considerente, CtEDO a continuat să accepte cererile îndreptate împotriva Rusiei, însă numărul acestora fost mult mai mic (1 695) în comparație cu anii precedenți (de exemplu, în anul 2022 au fost înregistrate 6 077 de cereri împotriva Rusiei).

Aproape 24% din toate cererile depuse în 2023 au fost îndreptate împotriva Turciei, urmată de România (8%) și Ucraina (7%). La acest capitol, Republica Moldova se află pe locul 13, cu 653 de cereri (1,88%) îndreptate împotriva sa.

Pe lângă cele 34 650 de cereri înregistrate în 2023, CtEDO a primit alte 10 600 de cereri întocmite în mod necorespunzător. Ultimele nu au fost înregistrate, iar reclamantii au fost îndemnați să depună cereri redactate conform rigorilor CtEDO. În 2023, au fost comunicate Guvernelor 16 623 de cereri (o creștere cu 144% față de 2022, când au fost comunicate 6 822 de cereri). Dintre acestea, 57% erau îndreptate împotriva Rusiei.

În 2023, CtEDO a examinat 38 260 de cereri - cu 3% mai puțin decât în 2022. CtEDO a declarat inadmisibile sau a scos de pe rol 31 329 de cereri, ceea ce reprezintă circa 82% din totalul cererilor examinate în anul precedent. Pentru mai multe detalii, a se vedea tabelul nr. 2.

La 31 decembrie 2023, la CtEDO „așteptau” să fie examinate 68 450 de cereri, cu 8% mai puțin decât la sfârșitul anului 2022. 65% din cererile care urmau să fie examinate erau îndreptate împotriva a trei state - 23 397 (34%) împotriva Turciei, 12 453 (18%) - împotriva Federației Ruse și 8 737 (13%) - împotriva Ucrainei. La acest capitol, Moldova se află pe locul 10 cu 1 149 de cereri pendinte (1,7%).

În anul 2023, CtEDO a pronunțat 1 014 de hotărâri, cu 13% mai puțin decât în 2022. Cele mai multe hotărâri au fost pronunțate contra Federației Ruse - 217 (21%); Ucrainei - 130 (13%) și Turciei - 78 (7%). La acest capitol, Moldova s-a plasat pe locul 11 cu 24 de hotărâri (2%).

Cel mai încălcat drept la nivelul țărilor membre ale Consiliului Europei în anul 2023 a fost art. 5 al CEDO (dreptul la libertate și siguranță) - 348 violări, urmat de art. 3 al CEDO (interzicerea torturii) - 270 violări și art. 6 al CEDO (dreptul la un proces echitabil) - 256 violări.

În 2023, CtEDO nu a pronunțat hotărâri de condamnare împotriva Suediei, Finlandei și Irlandei. State cu o populație mare, precum Marea Britanie sau Germania, au una și, respectiv, trei hotărâri de condamnare.

Tabelul nr. 2: Date statistice privind cererile la Curtea Europeană a Drepturilor Omului 2009-2023 (în privința tuturor statelor)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	+/- 2022
Cereri înregistrate	64 400	65 162	65 900	56 200	40 550	53 400	63 350	43 100	44 500	41 700	44 250	45 500	34 650	-24%
Cereri comunicate guvernelor pârâte	5 360	5 236	7 931	7 895	15 964	9 533	7 225	7 644	6 442	7 683	10 630	6 822	16 623	144%
Cereri declarate inadmisibile sau scoase de pe rol	50 677	86 201	89 737	83 675	43 133	36 579	70 356	40 022	38 480	37 289	32 961	35 402	31 329	-12%
Hotărâri adoptate	1 157	1 093	916	891	823	993	1 068	1 014	884	871	1 105	1 163	1 014	-13%
Cereri pendinte la 31 decembrie	151 600	128 100	99 900	69 900	64 850	79 750	56 250	56 350	59 800	62 000	70 150	74 650	68 450	-8%
Cererile incomplete (nu sunt considerate cereri valabile)				25 100	32 400	20 950	22 650	19 550	20 400	14 150	16 400	14 400	10 600	-26%

Tabelul nr. 3: Sinteza violărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele moldovenești* în anul 2023

Art. CEDO	Nr. total violări	Tipul violării CEDO	Nr. de violări	Hotărârea CtEDO
Art. 3 CEDO (interzicerea tratamentului degradant, inuman și a torturii)	2	neprotejarea de violența domestică și eșecul autorităților de a desfășura investigație promptă și eficientă cu privire la afirmațiile reclamantei	1	Luca;
		neacordarea asistenței medicale adecvate deținuților și eșuarea de a preveni transmiterea virusului hepatitei C	1	Machina;
Art. 5 CEDO (dreptul la libertate și siguranță)	5	§ 1 - reținerea și/ sau arestarea în lipsa motivelor verosimile de a bănuși că persoana a săvârșit infracțiunea de care este acuzat	2	Minasian și alții; Mașaev;
		§ 3 - motivarea insuficientă a arestării	1	Eșanu;
		§ 4 – imposibilitatea contestării legalității detenției	1	Minasian și alții;
		§ 4 – imposibilitatea audierii ofițerilor care au susținut că reclamantul a încălcat condițiile arestului la domiciliu, declarații care au stat la baza unei noi arestări preventive.	1	Eșanu;

* Violările comise de către Republica Moldova

Art. 6 CEDO (dreptul la un proces echitabil)	14	§ 1 - respingerea cererii de schimbare a domiciliului copilului ca urmare a schimbării circumstanțelor, pe motiv că domiciliul deja a fost stabilit printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă	1	Bîzdîga;
		§ 1 – lipsa de independență și imparțialitate a CSM la examinarea procedurilor disciplinare împotriva unui judecător	1	Catană;
		§ 1 - neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești	5	Molceanu și alții; Hohlov și alții; Gîrbu și alții; Munteanu Nani și alții; Pomul S.R.L și Subervin S.R.L
		§ 1 - admiterea apelurilor sau recursurilor tardive	2	Ouș; Robuleț;
		§ 1 – imposibilitatea de a contesta în instanța suspendarea din funcție Procurorului General, suspendarea fiind determinată automat de pornirea urmăririi penale	1	Stoianoglo;
		§ 1 – examinarea nejustificată a procesului penal în ședință închisă	1	Filat;
		§ 1 – eșuarea CSJ de a examina afirmațiile reclamantilor privind condamnarea lor anterioară în baza probelor obținute în urma torturii și de a redeschide procedura penală	1	Repeșco și Repeșcu;
		§ 1 – condamnarea în baza probelor obținute în urma provocării la comiterea infracțiunii	1	Golovchenko;
		§ 3 – eșuarea instanțelor de a audia martorul-cheie, declarațiile căruia la faza de urmărire penală au fost folosite pentru condamnarea persoanei	1	Golovchenko;
Art. 7 CEDO (nici o pedeapsă fără lege)	1	§ 1 – condamnarea penală pentru o faptă care nu constituia în mod cert o infracțiune	1	Tristan;
Art. 8 CEDO (dreptul la respectarea vieții private și de familie)	6	anunțarea unei persoane în căutare contrar legislației naționale	1	Negru;
		demiterea din funcție urmare a obținerii descifrărilor convorbirilor telefonice detaliate efectuate de pe telefonul de serviciu	1	Mazur;
		neasigurarea relațiilor adecvate dintre părinți și copii	4	Bocșa; Viotto; Bîzdîga; Luca;
Art. 10 CEDO (libertatea de exprimare)	1	demiterea din funcția de judecător pentru comunicarea cu un jurnalist, după pronunțarea dispozitivului, însă până la pronunțarea hotărârii motivate, despre motivele opiniei separate	1	Manole;
Art. 13 CEDO (dreptul la un recurs efectiv)	2	lipsa unui remediu efectiv la nivel național pentru neexecutarea hotărârii judecătorești	1	Pomul S.R.L și Subervin S.R.L
		lipsa unui remediu efectiv la nivel național în ceea ce privește neacordarea asistenței medicale	1	Machina;
Art. 14 CEDO (interzicerea discriminării)	1	art. 14 + art. 3 – atitudinea discriminatorie a autorităților bazată pe gen	1	Luca;
Art. 1 Prot. 1 CEDO (protecția proprietății)		a se vedea violările de la art. 6 CEDO - lipsirea de proprietate prin admiterea apelurilor sau recursurilor tardive și neexecutarea hotărârii judecătorești		
Numărul total de violări:				32

Tabelul nr. 4: Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțate în cauzele moldovenești în anul 2023 (în ordine cronologică)

	Cauza	Data hotărârii	Violările constatate	Perioada violării	Satisfacția echitabilă
1.	Ouș c. Moldovei (1836/16)	17/01	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - admiterea unei acțiuni tardive privind revendicarea proprietății	2015	Suma totală: EUR 3 500 Prejud. moral – 2 000 EUR Cost. și chelt. – 1 500 EUR
2.	Minasian și alții c. Moldovei (26879/17)	17/01	Art. 5 § 1 CEDO - detenția fără vreun temei legal a minorilor în Centrul de Plasament Temporar al Străinilor; Art. 5 § 4 CEDO - imposibilitatea contestării legalității detenției minorilor.	2017	Suma totală: 10 000 EUR Prejud. moral – 10 000 EUR
3.	Machina c. Moldovei (69086/14)	17/01	Art. 3 CEDO – eșuarea de a preveni transmiterea virusului hepatitei C în detenție și neacordarea asistenței medicale adecvate în detenție; Art. 13 CEDO - lipsa unui remediu efectiv la nivel național în ceea ce privește neacordarea asistenței medicale	2011 - 2016	Suma totală: - 12 300 EUR Prejud. moral – 9 800 EUR Cost. și chelt. – 2 500 EUR
4.	Eșanu c. Moldovei (15230/18)	31/01	Art. 5 § 3 CEDO - motivarea insuficientă a arestării și a prelungirii arestării preventive peste 12 luni prin disjungerea cauzei penale; Art. 5 § 4 CEDO - imposibilitatea audierii ofițerilor care au susținut că reclamantul a încălcat condițiile arestului la domiciliu, declarații care au stat la baza unei noi arestări preventive.	2017 - 2019	Suma totală: 6 364 EUR Prejud. moral – 3 900 EUR Cost. și chelt. – 2 464 EUR
5.	Filat c. Moldovei (72114/17)	31/01	Art. 6 § 1 CEDO - examinarea nejustificată a procesului penal în ședință închisă	2015 - 2017	Suma totală: 7 500 EUR Prejud. moral – 7 500 EUR
6.	Mazur c. Moldovei (26476/14)	14/02	Art. 8 CEDO – demiterea din funcție ca urmare a accesării descifrarilor convorbirilor telefonice detaliate efectuate de pe telefonul de serviciu	2012	Suma totală: 0 EUR
7.	Molceanu și alții c. Moldovei (429/13)	14/02	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive și oferirea compensațiilor insuficiente la nivel național	2001 – 2015	Suma totală: 63 636 EUR Prejud. moral – 56 000 EUR Cost. și chelt. – 7 636 EUR
8.	Catană c. Moldovei (43237/13)	21/02	Art. 6 § 1 CEDO - lipsa de independență și imparțialitate a CSM la examinarea procedurilor disciplinare împotriva unui judecător	2012	Suma totală: 4 955 EUR Prejud. moral – 3 600 EUR Cost. și chelt. – 1 355 EUR
9.	Golovchenko c. Moldovei (66418/14)	21/03	Art. 6 § 1 CEDO - condamnarea în baza probelor obținute în urma provocării la comiterea unei infracțiuni; Art. 6 § 3 (d) CEDO - eșuarea instanțelor naționale de a audia un martor-cheie, declarațiile căruia de la etapa urmăririi penale au fost folosite pentru condamnare	2009 - 2010	Suma totală: 5 700 EUR Prejud. moral – 4 700 EUR Cost. și chelt. – 1 000 EUR
10.	Mașaev c. Moldovei (14043/18)	04/04	Art. 5 § 1 CEDO – arestarea și detenția timp de 2 luni în lipsa probelor care ar susține bănuiala rezonabilă că persoana a săvârșit infracțiunea de care este acuzată	2017	Suma totală: 8 512 EUR Prejud. moral – 7 500 EUR Cost. și chelt. – 1 012 EUR
11.	Bocșa c. Moldovei (6147/18)	04/04	Art. 8 CEDO - neasigurarea accesului adecvat al reclamantului la copiii săi	2014 - 2021	Suma totală: 7 000 EUR Prejud. moral – 4 500 EUR Cost. și chelt. – 2 500 EUR
12.	Viotto c. Moldovei (12083/20)	13/06	Art. 8 CEDO - eșuarea autorităților naționale de a ajuta reclamantul să reîntoarcă rapid copilul său în Italia, după ce acesta fusese dus ilegal în Moldova de către mamă	2017 - 2019	Suma totală: 8 500 EUR Prejud. moral – 4 500 EUR Cost. și chelt. – 4 000 EUR
13.	Negru c. Moldovei (7336/11)	27/06	Art. 8 CEDO - anunțarea unei persoane în căutare contrar legislației naționale	2010	Suma totală: 6 425 EUR Prejud. moral – 4 500 EUR Cost. și chelt. – 1 925 EUR
14.	Tristan c. Moldovei (13451/15)	04/07	Art. 7 § 1 CEDO - condamnarea penală pentru fapta care nu constituia în mod cert infracțiunea pentru care a fost condamnat reclamantul	2012 - 2015	Suma totală: 6 100 EUR Prejud. moral – 3 600 EUR Cost. și chelt. – 2 500 EUR

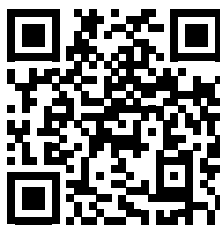
15.	Manole c. Moldovei (26360/19)	18/07	Art. 10 CEDO - demiterea reclamantei din funcția de judecător pentru comunicarea ei cu un jurnalist, după pronunțarea dispozitivului, însă până la pronunțarea hotărârii motivate, despre motivele opiniei ei separate	2017 - 2018	Suma totală: 9 500 EUR Prejud.moral – 4 500 EUR Cost. și chelt – 5 000 EUR
16.	Repeșco și Repeșcu c. Moldovei (39272/15)	03/10	Art. 6 § 1 CEDO – eșuarea Curții Supreme de Justiție de a analiza afirmațiile reclamanților privind condamnarea lor anterioară în baza probelor obținute prin tortură și de a redeschide procedura penală	2015	Suma totală: 6 100 EUR Prejud.moral – 3 600 EUR Cost. și chelt – 2 500 EUR
17.	Hohlov și alții c. Moldovei (81519/12 și altele)	05/10	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive și oferirea compensațiilor insuficiente la nivel național	2009 - 2023	Suma totală: 3 520 EUR Prejud.mat – 2 720 EUR Prejud.moral – 600 EUR Cost. și chelt – 200 EUR
18.	Gîrbu și alții c. Moldovei (72146/14 și altele)	05/10	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive și oferirea compensațiilor insuficiente la nivel național	2001 - 2023	Suma totală: 13 324 EUR Prejud.mat – 8 984 EUR Prejud.moral – 3 000 EUR Cost. și chelt – 1 340 EUR
19.	Luca c. Moldovei (55351/17)	17/10	Art. 3 CEDO - neprotejarea de violența domestică și neinvestigarea promptă și eficientă a violenței domestice repetitive; Art. 8 CEDO - lipsa de măsuri prompte pentru a sprijini reclamanta în menținerea contactului cu copiii ei; Art. 14 CEDO (coroborat cu Art. 3) - atitudinea discriminatorie a autorităților la examinarea plângerilor de violență domestică, bazată pe gen	2015 - 2023	Suma totală: 18 090 EUR Prejud.moral – 14 250 EUR Cost. și chelt. – 3 840 EUR
20.	Bîzdîga c. Moldovei (15646/18)	17/10	Art. 6 CEDO – respingerea cererii de schimbare a domiciliului copilului ca urmare a schimbării circumstanțelor, pe motiv că domiciliul deja a fost stabilit printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă; Art. 8 CEDO - procedura îndelungată și neimplicarea suficientă a reclamantului de stabilire a orarului întâlnirilor sale cu copilul său.	2016 - 2017	Suma totală: 9 400 EUR Prejud.moral – 5 900 EUR Cost. și chelt. – 3 500 EUR
21.	Munteanu Nani și alții c. Moldovei (16715/13 și 1925/14)	19/10	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive și oferirea compensațiilor insuficiente la nivel național	2007 - 2023	Suma totală: 4 900 EUR Prejud.moral – 4 400 EUR Cost. și chelt. – 500 EUR
22.	Pomul S.R.L și Subervin S.R.L. c. Moldovei (14323/13 și 47663/13)	24/10	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive de către o companie cu capital de stat și oferirea compensațiilor insuficiente la nivel național; Art 13 CEDO - lipsa unui remediu efectiv pentru apărarea drepturilor	2008 - 2012	Suma totală: 115 596,40 EUR Prejud.mat – 113 024 EUR Prejud.moral – 2 200 EUR Cost. și chelt – 372,40 EUR
23.	Stoianoglo c. Moldovei (19371/22)	24/10	Art. 6 § 1 CEDO - imposibilitatea de a contesta în instanța suspendarea din funcție Procurorului General, suspendarea fiind determinată automat de pornirea urmăririi penale	2021	Suma totală: 3 600 EUR Prejud.moral – 3 600 EUR
24.	Robuleț c. Moldovei (17935/08)	14/11	Art. 6 § 1 CEDO - casarea hotărârii judecătorești irevocabile prin admiterea unui apel tardiv	2005	Suma totală: 5 100 EUR Prejud.moral – 3 600 EUR Cost. și chelt – 1 500 EUR
Total:					339 622,3 EUR

Tabelul nr. 5: Deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului adoptate în cauzele moldovenești în anul 2023 (în ordine cronologică)

Nr.	Cauza	Data deciziei	Violența invocată	Tipul deciziei	Satisfacția echitabilă
1.	Asociația Publică „Centrul de informații Genderdoc-M” (23911/15 și 18083/16)	10/01	Art. 8, Art. 10, Art. 13, Art. 14 și Art. 17 CEDO - lipsa protecției din partea autorităților față de discursul instigator la ură utilizat de politicieni și un preot, împotriva membrilor comunității LGBT, ale căror interese organizația le reprezenta.	Inadmisibil - (<i>ratione personae</i> - asociația nu poate invoca încălcarea dreptului său ca urmare a afectării drepturilor membrilor săi)	
2.	Ștefanița c. Moldovei (5702/15)	15/01	Art. 3 CEDO - investigarea defectuoasă a maltratării de către persoane private	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă)	Suma totală: 6 000 EUR
3.	Belan c. Moldovei (25853/12)	19/01	Art. 8 CEDO - ingerință în dreptul reclamantului la respectarea domiciliului său; Art. 13 CEDO - lipsa unui remediu efectiv la nivel național	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
4.	Damaschin c. Moldovei (16192/18)	24/01	Art. 6 § 1 CEDO – condamnarea reclamantului fără examinarea directă a probelor (audierea martorilor în instanță) și motivarea insuficientă a hotărârilor judecătorești	<i>Inadmisibil</i> (<i>cerere vădit nefondată</i>)	
5.	Sorbalo c. Moldovei (1210/10)	31/01	Art. 6 § 1 CEDO - caracterul tardiv al contestației depuse de către Președintele CSM împotriva deciziei Colegiului disciplinar cu solicitarea de eliberare a reclamantului din funcția de judecător și lipsa de imparțialitate și independență a CSM, având în vedere prezența Procurorului General și a Președintelui CSM în calitate de membri CSM la examinarea cauzei acestuia	Inadmisibil (<i>ratione personae</i> - pierderea statutului de victimă)	
6.	Coif S.R.L. c. Moldovei (9875/16)	02/02	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot. 1 CEDO - motivarea insuficientă a hotărârii judecătorești	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
7.	Erhan c. Moldovei (44909/13)	02/02	Art. 6 § 1 CEDO – admiterea recursului tardiv al părții adverse	Scoaterea cererii de pe rol (litigiul a fost soluționat la nivel național)	
8.	Chiosa c. Moldovei (30247/12)	02/02	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot. 1 CEDO - încălcarea principiului securității raporturilor juridice	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă)	Suma totală: 3 000 EUR
9.	Dubcenco c. Moldovei (63875/12)	02/02	Art. 2 Prot. 4 CEDO – ingerință în libertatea de circulație prin refuzul autorităților de a reinnoi pașaportul reclamantului din cauza datoriilor	Scoaterea cererii de pe rol (declarație unilaterală)	Suma totală: 3 000 EUR
10.	Gosudarev c. Moldovei (12191/20)	09/03	Art. 5 § 1 CEDO - arestarea în lipsa unei bănuieli rezonabile că persoana ar fi săvârșit infracțiunea de care este acuzată	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
11.	Bîrsan c. Moldovei (52981/20)	14/03	Art. 8 CEDO - eșuarea autorităților de a executa prompt o hotărâre judecătorească de reunire cu copilul său după ce ultimul fusese dus țără de către mamă și de a asigura întrevederi cu copilul	Inadmisibil (neepuizarea căilor de recurs interne)	
12.	Tarnovschi și alții c. Moldovei (23604/15 și altele)	06/04	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot. 1 CEDO - neexecutarea sau executarea tardivă a hotărârilor judecătorești definitive	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă)	Suma totală: 3 300 EUR

13.	Dorogoi c. Moldovei (16817/15)	06/04	Art. 8 CEDO - percheziții neregulate la biroul unui avocat, în lipsa garanțiilor care să protejeze confidențialitatea datelor din dosarele clienților	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă)	Suma totală: 3 500 EUR
14.	Roșca c. Moldovei (48147/10)	06/04	Art. 6 § 1 CEDO - jurisprudența divergentă a Curții Supreme de Justiție	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
15.	Secieru c. Moldovei (38094/15)	04/05	Art. 6 § 1 CEDO - neexecutarea hotărârii judecătorești definitive de către o persoană privată	Scoaterea cererii de pe rol (declarație unilaterală)	Suma totală: 1 400 EUR
16.	Sajin c. Moldovei (36186/16)	04/05	Art. 6 § 1 CEDO - executarea tardivă a hotărârii judecătorești definitive	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă)	Suma totală: 1 400 EUR
17.	Gîrbu c. Moldovei (32607/16)	04/05	Art. 6 § 1 CEDO - neexecutarea sau executarea tardivă a hotărârii judecătorești definitive	Scoaterea cererii de pe rol (declarație unilaterală)	Suma totală: 700 EUR
18.	Scripcaru c. Moldovei (42133/14)	04/05	Art. 6 § 1 CEDO – durata excesivă a procedurilor civile	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă)	Suma totală: 1 300 EUR
19.	Belii c. Moldovei (56290/18)	17/05	Art. 5 § 3 CEDO – motivarea insuficientă a arestării	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
20.	Dalvy c. 47 țări membre (61548/21)	23/05	Art. 6 § 1 CEDO - lipsa de imparțialitate a Tribunalului Administrativ al Consiliului Europei având în vedere existența în componența acestuia a unei foste judecătoare CtEDO, în prezența căreia reclamanta se aflase în timpul cât era angajată a Grefei CtEDO; imposibilitatea de recuzare a președintei completului; nemotivarea hotărârii Tribunalului Administrativ privind repararea integrală a pretinsului prejudiciu suferit ca urmare a hărțuirii reclamantei la locul de muncă.	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
21.	F.C.P. CORNA S.R.L. c. Moldovei (39258/14)	15/06	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive de către o persoană privată și despăgubiri insuficiente acordate la nivel național. Art. 13 CEDO - lipsa unui remediu intern efectiv	Scoaterea cererii de pe rol (declarație unilaterală)	Suma totală: 1 000 EUR
22.	Străisteanu c. Moldovei (62100/12)	15/06	Art. 6 § 1 CEDO – durata excesivă a unui proces civil (depășirea termenului prevăzut de lege pentru examinarea cauzelor intentate în temeiul Legii 87/2011); Art. 13 CEDO – lipsa unui recurs efectiv în privința duratei excesive	Inadmisibil (cerere vădit nefondată)	
23.	Miron c. Moldovei (10323/16)	15/06	Art. 1 Prot.1 CEDO – diminuarea nemotivată a cuantumului pensiei pentru limita de vârstă	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
24.	Chisiliță și Galușceac (4932/12)	29/06	Art. 6 § 1 CEDO - iregularitate la formarea completului de judecată, încălcarea principiului egalității armelor și a dreptului lor de acces la o instanță, precum și motivarea insuficientă a hotărârilor judecătorești	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
25.	Partidul Politic „Patria” c. Moldovei (8243/15)	06/07	Art. 1 Prot.1 CEDO - confiscarea fondurilor „ilegale” folosite în campania electorală	Scoaterea cererii de pe rol (litigiul a fost soluționat la nivel național)	

26.	Luca Balan și alții c. Moldovei (27220/22)	31/08	Art. 2 CEDO și Art. 8 CEDO - eșecul autorităților de a asigura executarea unei hotărâri judecătorești de suspendare a lucrărilor de către o companie de construcție Art. 13 CEDO - lipsa unui remediu intern efectiv.	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
27.	Malancea c. Moldovei (12995/06)	31/08	Art. 6 § 1 CEDO - neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive; Art. 13 CEDO - lipsa unui remediu intern efectiv	Inadmisibil (neepuizarea căilor de recurs interne)	
28.	Poddeaceva c. Moldovei (55569/11)	31/08	Art. 6 § 1 CEDO – admiterea unui recurs tardiv	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
29.	ART GRUP-TRANS S.R.L c. Moldovei (50568/11)	31/08	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO – motivarea insuficientă a hotărârii judecătorești privind obligarea la plata unei sume de bani	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
30.	Iordăchescu c. Moldovei (19138/16)	28/09	Art. 6 § 1 CEDO - neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive privind alocarea spațiului locativ; Art. 13 CEDO - lipsa unei căi de atac eficiente în acest sens	Inadmisibil (pierderea dreptului de a primi spațiu locativ ca urmare a plecării din serviciul public)	
31.	Ialtexgal Aurica S.A. c. Moldovei (30734/13)	28/09	Art. 6 § 1 CEDO și art. 1 Prot.1 CEDO - executarea tardivă a hotărârii judecătorești definitive; Art. 13 CEDO - lipsa unui remediu intern efectiv	Inadmisibil (compensații suficiente acordate la nivel național)	
32.	P.P. Glasul Națiunii c. Moldovei (26067/14)	28/09	Art. 6 § 1 CEDO – încălcarea dreptului de acces la justiție	Scoaterea cererii de pe rol (reglementare amiabilă)	Suma totală: 2 000 EUR
33.	Răzlog c. Moldovei (19734/13)	28/09	Art. 6 § 1 CEDO – încălcarea dreptului de acces la justiție	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
34.	Busuioc c. Moldovei (21240/16)	09/11	Art. 8 CEDO - imposibilitatea reclamantului (fost judecător) de a-și câștiga existența pe perioada suspendării din funcție într-o cauză penală, când plata salariului nu avut loc.	Scoaterea cererii de pe rol (lipsa dorinței de a menține cererea pe rol)	
Total:					26 100 EUR

Puteți susține activitățile
de cercetare și advocacy
ale CRJM printr-o
[donație online.](#)

Această publicație a fost produsă cu sprijinul financiar al Fondului canadian pentru inițiative locale (CFLI) în cadrul proiectului „Îmbunătățirea standardelor privind drepturile omului în Moldova”, implementat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova. Conținutul prezentat este responsabilitatea exclusivă a CRJM și nu reflectă neapărat viziunea CFLI.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

 str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

 +373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

 contact@crjm.org
 www.crjm.org

 crjm.org
 [crjmolдова](https://twitter.com/crjmolдова)